

## Motion till riksdagen 2006/07:N271

av Cecilia Wigström i Göteborg (fp)

# Omlokalisering av statliga verk till Göteborg

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en regional utvecklingspolitik kräver åtgärder för att skapa en arbetsmarknad för samhällsvetare.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Göteborg inte ska uteslutas som lokaliseringsort för statliga myndigheter och verk.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fler huvudkontor för statliga verk och myndigheter bör lokaliseras till Göteborg.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att frågor om lokalisering av statlig verksamhet som är av större vikt eller på annat sätt av principiellt intresse bör underställas riksdagen.

## Motivering

I arbetsmarknadsutskottets betänkande 1996/97:AU2 från hösten 1996, preciseras principerna för lokalisering av statliga verk och myndigheter. Bland annat uttalade arbetsmarknadsutskottet att alternativ lokalisering kan vara orter eller regioner där statlig verksamhet läggs ned eller som i övrigt är mindre väl försörjda med sådan verksamhet. I vart fall bör en annan lokaliseringsort än Stockholm övervägas. En utgångspunkt skall dock vara att myndigheterna även efter en sådan lokalisering skall kunna utföra sina arbetsuppgifter effektivt. Denna lokaliseringsprincip innebär alltså att Göteborg som har få statliga arbetsplatser i förhållande till sin storlek uppfyller kriterierna för att komma ifråga som lokaliseringsort. Enligt arbetsmarknadsutskottets uppfattning bör frågor om lokalisering av statlig verksamhet som är av större

## Fel! Okänt namn på

vikt eller på annat sätt av principiellt intresse underställas riksdagen. På arbetsmarknadsutskottets förslag riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen av denna innebörd. Näringsutskottet har sedan dess tagit över ansvaret för dessa frågor och har både 1999 och 2000 ställt sig bakom dessa principer.

Den förra socialdemokratiska regeringen struntade dock i riksdagens krav att man skulle återkomma till riksdagen i viktigare lokaliseringsfrågor. Så har inte skett en enda gång. Det är istället när enskilda riksdagsledamöter väckt frågor och interpellationer som regeringen återkommit till riksdagen för att diskutera ämnet. Ännu allvarigare för Göteborgs del är att regeringen struntade även i riksdagens principbeslut om var verksamheter skall förläggas utanför Stockholm. I ett brevsvar till Norrlandsförbundet våren 2002 (dnr N2002/2070/ RUT) skrev den förra regeringen: ”Huvudregeln är att varken Stockholm eller andra storstäder ska väljas för nya verksamheter.” Plötsligt uteslöts Göteborg från att få myndigheter. I betänkande 2002/03:NU8 hänvisar näringsutskottet till det gamla principbeslutet, men följande mening har plötsligt smugit sig med:

Utskottet anser – i likhet med vad regeringen anför i ovan citerat brev – att lokaliseringen av statliga myndigheter är en viktig framtidsfråga och att fler statliga arbeten bör placeras utanför Stockholm och de andra storstadsregionerna. Möjligheterna att öka andelen statliga arbeten utanför dessa regioner bör tas till vara, inte minst för att motverka den ojämna regionala utvecklingen i Sverige.

Riksdagens anser alltså numera att Göteborg inte är en lämplig lokaliseringsort för statliga myndigheter. Denna förskjutning av principen kan jag inte acceptera. Den tidigare gällande principen, alla orter utanför Stockholm som inte är välförsörjda med statlig verksamhet är lämpliga orter för lokalisering, bör återställas.

## Endast sex statliga myndigheter i Göteborg

Göteborg har idag endast sex huvudkontor för statliga myndigheter och verk: Andra AP-fonden, Fiskeriverket, Göteborgs universitet, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Sjötte AP-fonden och Statens museer för världskultur. Detta i jämförelse med Stockholm som har runt 128 huvudkontor, Uppsala 11, Solna 10, Norrköping 6 och Karlskrona 6.

## Få statliga arbetstillfällen i Göteborg

Det är inte bara när det gäller huvudkontor som Göteborg är förfördelat. Om vi tittar i tabell 2 på statliga arbetsplatser totalt, inklusive både huvudkontor och regionala kontor, har Västra Götalands län få statliga arbetstillfällen. Statistiken är fyra år gammal, men den utflyttning av statlig verksamhet som beslutats i samband med försvarsbeslutet 2004 har inte kommit Göteborg och Västra Götaland till del. Snarare har de statliga jobben minskat då Amf 4 lades ned.

Fel! Okänt namn på

**Tabell 1. Anställda vid statlig förvaltning och affärsverk år 2002 per län**

Län	anställda vid statligt verk eller förvaltning	folkmängd i länet	andel av folkmängd i länet
Uppsala	15 115	298 655	5,10 %
Norrbottn	8 687	253 632	3,40 %
Stockholm	60 776	1 850 467	3,30 %
Gotland	1 836	57 381	3,20 %
Västerbotten	7 793	255 230	3,10 %
Jämtland	3 708	127 947	2,90 %
Blekinge	4 280	149 875	2,90 %
Östergötland	11 456	413 438	2,80 %
Västernorrland	6 593	244 319	2,70 %
Örebro	6 143	273 412	2,20 %
Skåne	23 773	1 145 090	2,10 %
Södermanland	5 249	259 006	2,00 %
Värmland	5 195	273 419	1,90 %
Dalarna	5 253	276 636	1,90 %
Gävleborg	4 997	277 012	1,80 %
Västra Götaland	26 492	1 508 230	1,80 %
Halland	4 681	278 551	1,70 %
Västmanlands	4 119	258 912	1,60 %
Jönköping	5 085	327 971	1,60 %
Kronoberg	2 646	176 978	1,50 %
Kalmar	3 306	234 627	1,40 %
Riket	217 183	8 940 788	2,4 %

Källa: SCB Förvärsarbetande 16+ år med bostad i regionen (nattbef.) (RAMS) efter region.

Högst andel statliga arbeten i förhållande till sin befolkningsstorlek har Uppsala, Norrbotten och därefter Stockholms län. Västra Götaland hittar vi först på 16:e plats av 21 län. Enbart 1,8 procent av befolkningen i vårt län jobbar på en statlig arbetsplats. Genomsnittet för riket är 2,4 procent. Om statliga arbetstillfällena över landet vore jämnt fördelade i förhållande till invånarantalet skulle Västra Götaland ha 36 197 anställda vid statliga verk. Det motsvarar 9 706 fler jobb.

Eftersom Göteborg är rikets andra stad finns det anledning för staden att ha en högre andel statliga arbetsplatser än genomsnittet i riket. En lokalisering till Göteborg innebär nämligen att effektivitet och kvalitet bibehålls då de personalrekryteringsproblem som brukar uppstå vid lokalisering i glesbygd inte uppkommer här. Staden bör när det gäller andel statliga arbetstillfällen snarare ligga i paritet med de kommuner som ingår i tabellen nedan. Enligt kommunuppdelad SCB-statistik ser vi i tabell 3 antalet statliga arbetstillfällen i ett antal kommuner.

Fel! Okänt namn på

**Tabell 2. Anställda vid statlig förvaltning och affärsverk år 2002, andel av befolkning**

Kommun	anställda vid statligt verk eller förvaltning	folkmängd i kommunen	andel av folkmängd i länet	antal statliga huvudkontor
Göteborg	13 072	474 921	2,8 %	6
Karlskrona	2 525	60 857	4,1 %	6
Norrköping	4 042	123 971	3,2 %	6
Solna	6 846	57 994	11,8 %	11
Stockholm	41 568	758 148	5,5 %	10
Uppsala	11 881	180 669	6,6 %	127

Källa: SCB Antal förvärvsarbetande efter sektor och kommun 2002, kommunernas hemsidor.

Göteborg är tydligt förfördelat jämfört med motsvarande städer med tanke på stadens storlek. Om antalet statliga arbetstillfällen i Göteborg i förhållande till folkmängden låg på 5,5 procent så som i Stockholm skulle det innebära en fördubbling av de statliga arbetstillfällena till 26 120.

## Omlokalisera statliga myndigheter till Göteborg

Göteborg är Sveriges andra största stad. För utvecklingen i Västra Götalandsregionen är Göteborg en viktig ekonomisk motor. Göteborg har ett rikt näringsliv med starka sektorer såsom bilindustri, bioteknik, IT, handel och transporter. Något som däremot saknas är ett bra utbud av arbetsplatser för samhällsvetare. Detta gör att samhällsvetare tvingas flytta från Göteborg. Av egen erfarenhet vet jag att många som studerat vid den statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet numera återfinns i Stockholm. Många lämnar Göteborg, inte för att de längtar till Stockholm, utan på grund av att det är där arbetsmarknaden för samhällsvetare är störst. Bristen på statliga huvudkontor och myndigheter innebär att Göteborg inte har ett så brett utbud av arbetsplatser som skulle kunna vara fallet. Det innebär att Göteborg blir mindre attraktivt för samhällsvetare. Detta inverkar också negativt på övriga branscher när det gäller rekrytering av personal. För att en hel familj skall kunna bo i Göteborg krävs ju att båda makarna får jobb, även om den ena av dem är samhällsvetare.

Göteborg behöver fler arbetsplatser för samhällsvetare. Som andra stad har Göteborg en brist i denna sektor. Statliga myndigheter bör därför omlokaliseras från Stockholm till Göteborg. Nya verk bör också lokaliseras dit.

Stockholm den 30 oktober 2006

*Cecilia Wigström i Göteborg (fp)*